

BASISVRAGEN*

STAP 1 BEELD VAN DE SPECIFIEKE OPVOEDINGSSITUATIE

- 1.1 Om welke situatie of welk gedrag gaat het?**
 - 1.1.1 Wanneer en waar doet de situatie of het gedrag zich voor?**
 - 1.1.2 Kunt u een voorbeeld van het gedrag noemen?**
 - 1.1.3 Wanneer is het gedrag begonnen?**
 - 1.1.4 Hoe vaak komt het gedrag voor? Hoe lang duurt dit dan?**
 - 1.1.5 Doet de situatie zich steeds op dezelfde manier voor?**

- 1.2 Wat is het effect van het gedrag op u, het kind en de rest van het gezin?**
 - > praktisch gezien;
 - > emotioneel gezien.

- 1.3 Hoe reageert u meestal op het gedrag van uw kind? Hoe consequent bent u in uw aanpak? Hoe reageert uw partner; geeft deze eenzelfde soort reactie?**

- 1.4 Wat zou u graag veranderd willen zien?**

- 1.5 Wat heeft u tot nu toe geprobeerd om veranderingen aan te brengen?**
 - 1.5.1 Wanneer verliep de situatie wel naar wens?**

- 1.6 Ordening van de tot nu toe verkregen informatie.**
 - a. Het kind vertoont als probleemgedrag...
 - b. Het gedrag doet zich voor in situaties als...
 - c. De opvoeder beleeft het als...
 - d. De opvoeder reageert meestal met...
 - e. De opvoeder wenst de volgende verandering...
 - f. De opvoeder heeft dit geprobeerd door...
 - g. Het ging goed toen...

* De basisvragen zijn ook als losse pagina's te downloaden van de website stapvoorstap2.swpbook.com

STAP 2 SAMEN INZICHT KRIJGEN IN DE OPVOEDINGSSITUATIE

2.1 Zelf handelen, observatieopdracht verstrekken, overleg plegen of verwijzen.

In bepaalde situaties (zie de criteria in hoofdstuk 'Gebruiksaanwijzing') kan het wenselijk zijn niet verder te gaan met de stap 'Samen inzicht krijgen'. Wanneer niet voldoende duidelijk is wanneer het probleem zich voordoet en hoe het zich uit, kan een observatieopdracht een wenselijke 'tussenstap' zijn. Wanneer de ernst van de problematiek voorbij de grenzen van het werkerterrein en/of de deskundigheid van de gebruiker ligt, zal ofwel overleg met collega's ofwel verwijzing (bijvoorbeeld naar huisarts of Bureau Jeugdzorg) moeten plaatsvinden. Bij observatieopdracht, overleg of verwijzen: ga verder met 3.4. Bij zelf handelen: ga verder met 2.2.

2.2 Heeft u enig idee waarom het kind zich zo gedraagt?

2.2.1 Denkt u dat het gedrag van uw kind kan samenhangen met de leeftijdsfase waarin het verkeert?

2.2.2 Denkt u dat er iets in het kind zelf is waardoor het kind zo reageert? (kindfactoren)

2.2.3 Denkt u dat het gedrag van het kind iets te maken kan hebben met uw manier van opvoeden/aanpak of eigen leefwijze? (ouderfactoren)

2.2.4 Denkt u dat er omstandigheden of gebeurtenissen van invloed zijn op de situatie? (omgevingsfactoren)

2.3 Ordening: Waar hangt het gedrag van dit kind en deze opvoeders vooral mee samen?

Ga aan de hand van a, b, c of d na waarmee het gedrag van het kind en deze opvoeders vooral samenhangt en ga bij de opvoeders na of deze het hier mee eens zijn. Geef een volgorde aan, bijvoorbeeld d - b - c.

- a. het onvoldoende afgestemd zijn van de verwachting van de opvoeders op de ontwikkeling van dit kind (leeftijdsfase);
- b. het onvoldoende afgestemd zijn van de verwachting van de opvoeders op factoren in het kind zelf en zijn of haar mogelijkheden (kindfactoren);
- c. het ontbreken van een consequente en op dit kind afgestemde pedagogische aanpak, of eigen problemen van de opvoeders (ouderfactoren);
- d. bepaalde omstandigheden of gebeurtenissen (omgevingsfactoren).

STAP 3 HANDELEN

3.1 Zelf handelen, overleg plegen of verwijzen.

In bepaalde situaties (zie criteria in het hoofdstuk 'Gebruiksaanwijzing') kan het wenselijk zijn niet verder te gaan met handelen, een pas op de plaats te maken en anderen (bijvoorbeeld collega, VTO-team, huisarts, maatschappelijk werk) erbij te betrekken. Bij overleg of verwijzen: ga verder met 3.4. Bij zelf handelen: ga verder met 3.2.

3.2 Ga samen met de opvoeder bekijken of er veranderingen in de situatie aangebracht kunnen worden.

- a. Als het gedrag van het kind samenhangt met de leeftijdsfase.
- b. Als het gedrag van het kind samenhangt met de kindfactoren.
- c. Als het gedrag van het kind samenhangt met ouderfactoren.
- d. Als het gedrag van het kind samenhangt met omgevingsfactoren.

3.3 Kies, samen met de opvoeder, één tot drie concrete mogelijkheden (omschreven bij de punten a t/m d van 3.2) om te komen tot de gewenste situatie. Het is belangrijk dat de opvoeders achter de keuzen staan. Herhaal de concrete afspraken en noteer die. Laat ook een exemplaar achter bij de opvoeder(s).

3.4 Informeer of de opvoeder nog vragen heeft en rond daarna het gesprek af. Dank de opvoeder(s) voor het vertrouwen.

3.5 Maak een nieuwe afspraak.

STAP 4 EVALUATIE (IN VOLGEND GESPREK)

4.1 Hoe is het de afgelopen tijd gegaan?

4.1.1 Lukte het steeds de afspraken na te komen? (Wanneer lukte het wel, wanneer niet?)

4.1.2 Wat was het effect voor het kind zelf en voor het gezin?

4.2 Kan men verder met de gemaakte afspraken?

Zo nee:

- › Ofwel ga samen terug naar 2.3 (en verder): waar hangt het gedrag van het kind en de opvoeder(s) mee samen? Probeer samen met de opvoeder inzicht te krijgen in het gedrag en daarbij aansluitende handelingsmogelijkheden.
- › Ofwel verwijst door, met name wanneer het gaat om een langdurige probleemsituatie of wanneer het de opvoeder(s) niet lukt om met de gegeven adviezen iets te doen en meer deskundige hulp noodzakelijk blijkt.

Zo ja:

- › Ga na of men nog vragen heeft over het probleemgedrag of dat er misschien andere onderwerpen zijn waar men het graag over wil hebben.
- › Geef aan dat de opvoeders bij nieuwe vragen over de situatie of andere onderwerpen opnieuw een beroep op u kunnen doen.

Wanneer men voor advies over een eventuele verwijzing ook bij u terecht kan, kunt u dit aangeven.

4.3 Rond het gesprek af.